

Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskirja ja tsoneeringu ekspertiis

**Tsipe Aavik
Tartu 2008**

Sisukord

1. Sissejuhatus	
2. Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskirja analüüs	
2.1. Kasutatud materjalid	
2.2. Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskirja eelnõu piirikirjeldus (võrreldes kehtiva kaitse-eeskirjaga).....	
2.3. Nehatu looduskaitseala piirid ja tsoneering	
2.4. Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskiri	
2.4.1 ÜLDSÄTTED	
2.4.2. KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED	
2.4.3. SIHTKAITSEVÖÖND	
2.4.4. PIIRANGUVÖÖND	
3. Kokkuvõte	
4. Lisad	
4.1 Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskiri paranduste ja täiendustega	
4.2. Nehatu looduskaitseala kaart	
4.3. Nehatu looduskaitseala ekspertarvamuse põhjal muudetud kaart	

1. Sissejuhatus

Nehatu looduskaitseala asub Pärnumaal Varbla vallas ja Läänemaal Hanila vallas. Eksperteeritava ala pindala on ca 11.24 km², s.h. 0.66 km² sihtkaitsevööndis ja 10.58 km² ha piiranguvööndina. Nehatu looduskaitseala eesmärgiks on kaitsta ala bioloogilist mitmekesisust, eelkõige mitmekesiseid rannikulõukaid ja Litoriinamere rannalõukast tekkinud Nehatu sood jäänukjärvede, eriilmelise taimestiku ja rikkaliku linnustikuga, s.h. ka EÜ nõukogu direktiivis 92/43/EMÜ nimetatud elupaigatüüpe, ja tagada nii Eesti kaitsealuste liikide kui ka EÜ direktiivis 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse I lisas nimetatud liikide ja EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku II ja IV lisas nimetatud liikide kaitse ja säilimine. Lisaks eelnevale kuulub Nehatu kaitseala ka rahvusvahelise tähtsusega märgalade, s.o. Ramsari alade hulka.

Kaitseala kaitse-eeskirja eelnõu ning tsoneering ja piiride kirjeldus on koostatud Silvia Lotmani poolt. Käesolev ekspertarvamus põhineb välitöödel, Pärandkoosluste Kaitse Ühingu andmebaasis Nehatu kaitsealal inventeeritud niidukoosluste kirjetel, Natura elupaigatüüpide kaardikihil ning ortofotode ja kaitseala välispiiri ning sihtkaitsevööndite piiride võrdlusel. Ekspertiisis esitatud ettepanekud piiride muutmiseks valmisid koostöös Matsalu rahvuspargi seirespetsialisti Eve Mägi ja Silvia Lotmaniga. Käesolevas ekspertiisi valmimisel on arvesse võetud ka 5. detsembril Läänemaa keskkonnateenistuses asetleidnud koosolekul esitatud ettepanekuid.

2. Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskirja analüüs

2.1. Kasutatud materjalid

Alusmaterjalid

1. Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskirja eelnõu 7-l leheküljel
2. Kaardikiht Nehatu kaitseala piiride ja tsoneeringu kohta

Täiendavad materjalid:

1. Katastrikaart
2. Põhikaart
3. Aerofotod
4. Pärandkoosluste Kaitse Ühingu andmebaas
5. Natura 2000 elupaigatüüpide kaardikiht
6. 2000. aastal koostatud ekspertarvamus (Kadri Märtsen) Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskirja eelnõu kohta

2.2. Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskirja eelnõu piirikirjeldus (võrreldes kehtiva kaitse-eeskirjaga)

Uues kaitse-eeskirja ettepaneku tsoneeringus võrreldes eeslmise kaitse-eeskirjaga mingeid muudatusi tehtud pole. Kaitsealal on üks sihtkaitsevöönd, Varbla vallas Rame–Paatsalu maanteest lõuna poole jääv soo- ja metsaala.

Kaitsealal on kolm piiranguvööndit: 1) Nehatu piiranguvöönd, kuhu kuuluvad Nehatu soo ja Illuste soo koos ümbritsevate niidu- ja metsa-aladega ning Kiissa laht; 2) Käomardi piiranguvöönd – Käomardi laht koos ümbrusega ja 3) Kahvatu piiranguvöönd – Kahvatulaht ja Tentallilaht koos ümbritsevaga.

2.3. Kaitseala piirid ja tsoneering

1) Kaitse-eeskirja eelnõu kohaselt on määratud sihtkaitsevööndisse vaid väike osa Nehatu kaitsealast – Nehatu piiranguvööndi edelanurgaga kokkupuutuv sihtkaitsevöönd. Kuna Nehatu soo ning ümbritsevad kooslused kuuluvad esmatahtsate elupaikade hulka, võiks enamuse Nehatu kaitsealast muuta sihtkaitsevööndiks ning kaitseala servaaladel asuvad hoonestud, põllud ja esmatahtsate elupaikade hulka mittekuuluvad alad jätta piiranguvööndisse.

Muudatuste tulemusena moodustuks neli sihtkaitsevööndi lahustükki:

1. Nehatu lahustükk, mis hõlmab Nehatu sood seda ümbritsevate märgalakooslustega, s.h. sooga külgnevad soostunud ja soo-lehtmetsad ning Kangruaadu järv;
2. Tõitse lahustükk, kuhu kuuluvad Nehatu soost põhja poole jäävad esmatahtsad elupaigad, s.o lääne-mõõkrohu ja raudtarnakooslusega karbonaatne madal soo, ning aluselise ja nõrgalt happelise liigirikka madal soo kooslus;
3. Käomardi laht seda ümbritsevate märgalakooslustega;
4. Kahvatu lahustükk, kuhu kuuluvad Tentalli ja Kahvatu laht neid ümbritsevate märgala- ja metskooslustega, ning Paatsalu lahega külgnevad ranniku- ja niidukooslused (vt. 2) ja 3) lõik).

2) Kahvatu vööndit võiks suurendada lisades lahustükile Kahvatu lahest lõuna poole jäävad niidu- ja rannikukooslused. Osa piirkonnast kuulub ka Natura loodushoiu- ja linnualade hulka. Pärandkoosluste Kaitse Ühingu inventuuri kohaselt leidub lisanduva ala rannikul rannaniidukooslusi, mille geobotaanilist ning esteetilist väärtust on hinnatud keskmisena. Rannikust ida poole jääval alal on kirjeldatud pärisaruniidukooslus, mille geobotaanilist väärtust on samuti keskmisena hinnatud. Liidetava ala lõunapiiriks võiks olla kirjeldatud alast lõuna poole jääv esimene hoonestus, majast ida poole Paatsalu ja Varbla vahelise teeni kulgev tee ning lääne poole kulgev kiviaed ja paadisadani viiv tee (vt ekspertiisi kaart). Idapiir võiks kulgeda piki Paatsalu-Varbla teega külgneva põllu serva.

3) Kahvatu vööndi loodeserva võiks vähendada hoonestust alla jääva ala, Paadrema jõe-äärse metsa ning sellega külgneva endise mõisapargi võrra, võimaldamaks alal mõõdukat metsahooldust. Metsakoosluste kaitse pole ka selle lahustüki kaitse otsene eesmärk. Samas tagab kaitsealast välja arvatava metsaala piisava kaitse Väinamere hoiualasse kuulumine. Uus läänepiir võiks kulgeda piki endist mõisaparki läbivat teed.

2.4. Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskiri

2.4.1. ÜLDSÄTTED

Kaitse-eeskirja üldsätete kohta kommentaarid puuduvad

2.4.2. KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

1) Paragrahvis § 4 lõikes (6) on nimetatud loomad (mink, kährik, hunt, rebane, metssiga), kelle arvukust võib kaitseala valitsejaga kooskõlastatult reguleerida, mis aga justkui välistaks vajadusel jahipidamise teistele jahiloomadele. Loetelu võiks ära jätta ning täpsustada, et keelatud on linnujaht:

(6) Kaitsealal on lubatud kaitseala valitsejaga kooskõlastatud jahipidamine, välja arvatud linnujaht, 1. septembrist 31. jaanuarini.

2) Paragrahvis § 5 (Keelatud tegevus) lõikes (1) on loetletud keelatud tegevused; loetellu võiks lisada ka ulukite lisasöötmise ja jahirajatiste keelamise:

(1) Kaitsealal on keelatud kõik elupaikade seisundit halvendavad, ala terviklikkust rikkuvad ja kaitstavaid liike hävitavad või oluliselt häirivad tegevused, sealhulgas:

7) ulukite lisasöötmise ja jahirajatiste.

3) Paragrahvis § 5 (Keelatud tegevus) lõikes (2) on loetletud kaitseala valitseja nõusolekuta keelatud tegevused. Selle lõike punktis 10) kohaselt on keelatud „veekogude veetaseme muutmine ja nende kallaste kahjustamine”. Kuna jõgedel on kaldad ja merel on rand (Looduskaitseseadus, § 5), siis võiks antud punkti vastavalt täiendada:

10) veekogude veetaseme muutmine ja kallaste ning ranna kahjustamine;

2.4.3. SIHTKAITSEVÕÖND

1) § 10 (Lubatud tegevus) lõikes (2) on loetletud kaitseala valitseja nõusolekul lubatud tegevused. Kuna kaitsealal asub ka teid ning liine, siis võiks kaitse-eeskirjaga lubada ka nende hooldustöid. Selle tegevuse võiks lisada antud lõike 3) punktile:

3) olemasolevate maaparandussüsteemide, liinide ja teede hooldustööd;

2.4.4. PIIRANGUVÕÖND

1) Paragrahvis § 13 (Piiranguvööndi kaitse-eesmärk) on nimetatud, et piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku ja maastiku mitmekesisuse säilitamine. Ekspertiisi kohaselt võiks enamuse kaitsealast arvata sihtkaitsevööndisse. Seetõttu muutub osaliselt ka piiranguvööndi kaitse-eesmärk – ekspertiisi soovitusel paikneksid piiranguvööndi lahustükid ümber Nehatu

sihtkaitsevööndi moodustades puhvertsooni sihtkaitsevööndis paiknevate esmatähtsate elupaikade kaitseks. Selle eesmärgi võiks ka kaitse-eeskirjas sõnastada:

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

- (1) Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku ja maastiku mitmekesisuse säilitamine.
- (2) Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on moodustada puhvertsoon Nehatu sihtkaitsevööndi esmatähtsate elupaikade kaitseks.

4. Lisad

Lisa 4.1. Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskiri täienduste ja parandustega

Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskiri¹ Vabariigi Valitsuse 2007. a määrus nr

Määrus kehtestatakse «Looduskaitseaduse» § 10 lõike 1 alusel.

Kaitse-eeskirjaga piiritletakse ühe või mitme erineva rangusastmega kaitsevööndi ulatus ning määratakse käesoleva seadusega sätestatud piirangute osaline või täielik, alaline või ajutine kehtivus vööndite kaupa.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Nehatu looduskaitseala kaitse-eesmärk

(1) Nehatu looduskaitseala² (edaspidi kaitseala) kaitse-eesmärkideks on:

1) kaitsta ala bioloogilist mitmekesisust, eelkõige siinseid mitmekesiselisi rannikulõukaid ja Litoriaannamere rannalõukast tekkinud Nehatu sood oma mitme eri kinnikasvamisastmes jäänukjärve, eriilmelise taimestiku ja rikkaliku linnustikuga;

2) EÜ nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud liikide – hüüp (*Botaurus stellaris*) (LK II), laululuik (*Cygnus cygnus*) (LK II), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*) (LK I), roo-loorkull (*Circus aeruginosus*), välja-loorkull (*Circus cyanus*) ja soo-loorkull (*Circus pygargus*), täpikhuik (*Porzana porzana*), rukkirääk (*Crex crex*), sookurg (*Grus grus*), teder (*Tetrao tetrix*) (LK III), luha-sinirind (*Luscinia svecica cyanecula*) (LK II), vööt-põõsalind (*Sylvia nisoria*) (LK III) ning punaselg-õgija (*Lanius collurio*) (LK III) – kaitse, samuti teiste regulaarselt esinevate rändsete liikide kaitse;

3) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – rannikulõukad (*1150), kadastikud (5130), kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210), liigirikkad niidud lubjavesel mullal (*6270), niiskuslembed kõrgroostud (6430), puisniidud (*6530), siirde- ja õõtsiksood (7140), aluselised madalsood (7230), lubjarikkad madalsood lääne-mõõkrohuga (*7210), vanad laialehised metsad (*9020), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080) elupaigatüüpide kaitse.

4) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta II ja IV lisas nimetatud liigi – kauni kuldkinga (*Cypripedium calceolus*) (LK II), Eestis kaitse all oleva II kaitsekategooria liigi – valge tolmpa (*Cephalanthera longifolia*) ning Eestis kaitse all olevate III kaitsekategooria liikide hariliku porsa (*Myrica gale*), lääne-mõõkrohu (*Cladium mariscus*), soo-neiuvaiba (*Epipactis palustris*) ja teiste käpaliste kaitse ja säilitamine.

(2) “Rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsiooni” artikli 2 lõike 1 kohaselt on kaitseala rahvusvahelise tähtsusega märgala (Ramsari ala).

(3) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt asukohale, kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele sihtkaitsevööndiks ja kolmeks piiranguvööndiks.

(4) Kaitsealal kehtivad «Looduskaitseaduses» sätestatud piirangud käesolevas määruses sätestatud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Lääne maakonnas Hanila vallas Nehatu, Rame ja Pivarootsi külates ning Pärnu maakonnas Varbla vallas Muriste ja Hõbesalu külas, lahustükina kuuluvad kaitseala koosseisu Käomardi laht koos ümbritsevate niitudega Hõbesalu külas ning rannik koos rannikulõugastega Paatsalu külas.

(2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on ära toodud kaitse-eeskirja lisaks³ oleva kaardil.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitsejateks on Keskkonnaministeeriumi Läänemaa ja Pärnumaa keskkonnateenistused. Kaitse korraldajaks on Riikliku Looduskaitsekeskuse Hiiu-Lääne regioon. Järelevalvet kaitsealal teevad kaitseala valitseja ja teised selleks volitatud isikud.

2. peatükk

KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 4. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju ja seeni kogu kaitsealalt. Liikumine eramaal toimub vastavalt «Asjaõigusseadusele» ja «Looduskaitseadusele».

(2) Telkimine ja lõkke tegemine kaitsealal on lubatud ainult kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud ja tähistatud paikades; telkimine ja lõkke tegemine õuemaal toimub omaniku loal.

(3) Mootorsõidukitega liikumine ja nende parkimine on lubatud selleks ettenähtud teedel ja parklates. Mootorsõidukiga sõitmine väljaspool teid ning maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, liinirajatiste hooldustöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud töödel, kaitse-eeskirjaga ette nähtud vajalike tööde tegemisel ning kaitse-eeskirjaga lubatud põllumajanduslikel, metsanduslikel ja roovarumisega seotud töödel, samuti kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas seire- ja teadustegevuses.

(4) Kaitseala veekogudel on lubatud sõita ainult mootorita ujuvvahenditega.

(5) Kalapüük kaitsealal toimub vastavalt «Kalapüügiseadusele» 15. maist 1. märtsini.

(6) Kaitsealal on lubatud kaitseala valitsejaga kooskõlastatud jahipidamine, välja arvatud linnujaht, 1. septembrist 31. jaanuarini.

(7) Roo varumine on lubatud külmunud pinnaselt ja jää pealt 1. novembrist 31. märtsini;

(8) Koosluste hooldetööd kooskõlastatakse kaitse korraldajaga.

(9) Teadusalaseid välitöid kaitsealal tehakse «Looduskaitseaduse» § 15 lõike 3 alusel kehtestatud korras.

§ 5. Keelatud tegevus

(1) Kaitsealal on keelatud kõik elupaikade seisundit halvendavad, ala terviklikkust rikkuvad ja kaitstavaid liike hävitavad või oluliselt häirivad tegevused, sealhulgas:

- 1) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine.

- 2) uute maaparandussüsteemide rajamine;
- 3) maapõue kasutamine, välja arvatud «Maapõueseaduse» §-des 59 ja 60 sätestatud juhtudel kaitseala valitsejaga kooskõlastatud kohtades ja tema igakordsel nõusolekul;
- 4) sõidukite ja maastikusõidukitega sõitmine väljaspool teid, radu ja parklaid, välja arvatud § 4. lõige 3 sätestatud juhtudel.
- 5) mootoriga veesõidukiga liiklemine, välja arvatud järelevalve-, pääste- ja teadustöödel.
- 6) lennud madalamal kui 1 km, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, loodusseirel, teaduslikel uurimistöödel ning vaksineerimistöödel;
- 5) väetiste ja mürrkemikaalide kasutamine metsamaal ja looduslikul rohumaal;
- 6) prahistamine ja jäätmekäitlus, v.a kodumajapidamises tekkinud jäätmete taaskasutamine vastavalt «Jäätmete seaduse» § 15 oma kinnisasja piires või nende üleandmine vastavalt sama seaduse § 28;
- 7) ulukite lisa söötmine ja jahirajatised.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) katastriüksuse kõlvikute piiride ja sihtotstarbe muutmine;
- 2) maakorralduskava koostamine ja maakorraldustoimingud;
- 3) metsamajandamiskava väljastamine;
- 4) metsateatiste kinnitamine;
- 5) detailplaneeringu ja üldplaneeringu kehtestamine;
- 6) väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks nõusoleku andmine;
- 7) projekteerimistingimuste andmine;
- 8) ehitusloa andmine.
- 9) teede ja liinirajatiste rajamine ning nende hooldustööd
- 10) veekogude veetaseme muutmine ja nende kallaste ning ranna kahjustamine;
- 11) uute veekogude rajamine, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks.
- 12) rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades
- 13) jahipidamine (vt. § 4. lõige 6) ja kalapüük.

§ 6. Vajalik tegevus

(1) Vajalikud tegevused kooskõlastatakse kaitseala valitsejaga (või kaitse korraldajaga). Nendeks on:

1) poollooduslike koosluste ilmet ja liigikoosseisu tagav tegevus nagu loomade karjatamine, niitmine, luhakamara õhutamine, puu- ja põõsarine kujundamine ja harvendamine või raadamine, samuti okste ja mittevajaliku heina põletamine, mille ulatus määratakse võõnditi käesoleva kaitse-eeskirjaga ja täpsustatakse kaitsekorralduskavaga. Poollooduslike koosluste säilitamiseks vajaliku töö tegemist ei loeta majandustegevuseks ega ettevõtluseks;

2) metsakoosluste hooldamiseks ja taastamiseks vajalikud tegevused, nagu häilude raiumine jm. valikraied, määratakse võõnditi käesoleva kaitse-eeskirjaga ja täpsustatakse kaitsekorralduskavaga. Käesoleva punktiga määratud vajaliku tegevuse puhul ei kohaldata metsaseaduses ja selle alusel vastuvõetud õigusaktides sätestatud piiranguid raielangi suurusele ja puistu täiusele, kuid kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieaja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas;

3) vaadete avamiseks vajalikud raied määratakse vöönditi käesoleva kaitse-eeskirjaga ja täpsustatakse kaitsekorralduskavaga;

4) märgalakoosluste taastamiseks vajalikud tegevused, nagu võsa ja roo mehaaniline tõrje, kanalite või kraavide alaline või ajutine sulgemine, määratakse vöönditi käesoleva kaitse-eeskirjaga ja täpsustatakse kaitsekorralduskavaga;

5) kaitsealuste liikide kaitseks vajalikud tööd, s.h. rebaste, minkide, kährikute, hallvareste, ronkade ja metssigade küttimine ja kuni ühe meetri sügavuse kahepaiksete kudemisveekogu rajamine määratakse vöönditi käesoleva kaitse-eeskirjaga ja täpsustatakse kaitsekorralduskavaga;

(2) Eelmisest lõikest tulenevaks vajalikuks tegevuseks võib kaitse korraldaja anda kaitstaval loodusobjektil asuva kinnisasja valdaja tasuta kasutusse selle töö tegemiseks vajaliku riigile kuuluva vallasasja vastavalt looduskaitseseaduses ettenähtud korrale.

(3) kui kinnisasja valdaja ei nõustu kaitse-eeskirjaga määratud vajalikku tööd tegema või ei jõua tööde tegemise osas kaitseala valitsejaga kokkuleppele, ei ole tal õigust takistada kaitse korraldajal seda tööd korraldamast; nimetatud juhul korraldab vajalikke töid kaitse-eeskirjaga määratud ulatuses kaitseala kaitse korraldaja riigi kulul.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta käesoleva kaitse-eeskirja § 5. ja § 6. nimetatud tegevust, kui see võib kahjustada kaitseala seisundit või kaitse-eesmärgi saavutamist.

(2) Kaitseala valitseja võib käesoleva eeskirja § 5. ja § 6. nimetatud tegevuse kooskõlastamisel seada tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala seisundit või kaitse-eesmärgi saavutamist.

(3) Tegevuse suhtes, mis ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või ei arvesta kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus toimus, vastavalt «Haldusmenetluse seadusele» õigustatud ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(4) Keskkonnaministeeriumil või Läänemaa keskkonnateenistusel on keskkonnamõju hindamise järelevalvajana õigus määrata rahvuspargi kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada rahvuspargi seisundit või kaitse-eesmärgi saavutamist.

3. peatükk SIHTKAITSEVÖÖND

§ 8. Sihtkaitsevööndi määratlus

1) Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks, sihtkaitsevööndite piirid on ära määratud kaardil käesoleva määruse lisas.

(2) Kaitsealal on kolm sihtkaitsevööndit:

1) Nehatu sihtkaitsevöönd, kuhu kuuluvad Nehatu soo ja Illuste soo koos ümbritsevate niidu- ja metsa-aladega ning Kiissa laht Hanila ja Varbla vallas;

2) Käomardi sihtkaitsevöönd – Käomardi laht koos ümbrusega Varbla vallas;

3) Kahvatu sihtkaitsevöönd – Kahvatulaht ja Tentallilaht koos ümbritsevate rannikukooslustega Varbla vallas.

4) Tõitse sihtkaitsevöönd – soo Hanila vallas

§ 9. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

(1) Nehatu ja Käomardi sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärgiks on kaitsta ala bioloogilist mitmekesisust, eelkõige Litoriaamere rannikulõukast tekkinud Nehatu sood (lääne-mõõkrohu (*Cladium mariscus*) ja raudtarnakooslustega (*Caricion davallianae*) karbonaatsed madalood (*7210) ning aluselised ja nõrgalt happelised liigirikkad madalood (7230)) oma mitme eri kinnikasvamisastmes jäänukjärvega ning Kiissa lahe ja Käomardilahe rannikulõukaid (*1150) siinse eriilmelise taimestiku ja rikkaliku linnustikuga;

(2) Kahvatulahe sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärgiks on Kahvatulahe ja Tentallilahe rannikulõugaste (*1150) kaitse ning neist lõunasse jääva rannaniiduökosüsteemide (*1630) säilimise tagamine pool-looduslike kooslustena.

(3) Sihtkaitsevööndisse jääva metsa kaitse-eesmärgiks on metsaökosüsteemi (Fennoskandia hemiboreaalsed looduslikud vanad laialehised epifüütiderikkad salumetsad (*9020) ning Fennoskandia soostunud ja soo-lehtmetsad (9080)) arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina; võimalik on vaid endiste puisniitude taastamine.

(4) Tõitse sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärgiks on lääne-mõõkrohu (*Cladium mariscus*) ja raudtarnakooslustega (*Caricion davallianae*) karbonaatsed madalood (*7210) ning aluselise ja nõrgalt happelise liigirikka madalood (7230) kaitse.

§ 10. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud kõik käesoleva määruse §-s 4 sätestatud tegevused, välja arvatud telkimine ja lõkke tegemine.

(2) Sihtkaitsevööndis on kaitseala valitseja nõusolekul lubatud:

1) hooldustööd poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks ning kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks;

2) tootmisega mitteseotud ehitiste rajamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks ning nende hooldustööd;

3) olemasolevate maaparandussüsteemide, teede ja liinide hooldustööd;

4) metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile.

§ 11. Keelatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus ja loodusvarade kasutamine.

(2) Sihtkaitsevööndis on keelatud rahvaürituste korraldamine.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala majanduslikult kasutatav osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse

ja kus majandustegevuses tuleb arvestada «Looduskaitse-eeskirja» ning kaitse-eeskirjaga kehtestatud tingimusi.

(2) Piiranguvöönd on kaitseala piires olev maa-ala, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

(1) Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku ja maastiku mitmekesisuse säilitamine.

(2) Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on moodustada puhvertsoon Nehatu sihtkaitsevööndi esmatähtsate elupaikade kaitseks.

§ 14. Lubatud tegevus

(1) Hooldustööd poollooduslike koosluste ilme ja liigilise koosseisu tagamiseks ning kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks toimuvad kaitseala valitseja nõusolekul vastavalt § 16.

(2) Majandustegevuse laiendamine ja turismiteenuste osutamine kooskõlastatakse kaitseala valitsejaga.

§ 15. Keelatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lisaks §-s 5 loetletud tegevustele keelatud:

1) uute maaparandussüsteemide rajamine, välja arvatud üksikkraavide rajamine eluasememaale kaitseala valitsejaga kooskõlastatud kohtades;

2) uuendusraie, välja arvatud turberaie perioodiga vähemalt 40 aastat, kusjuures kaitseala valitsejal on koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse säilitamiseks õigus esitada nõudeid turberaie liigi, raieaja, puidu kokku- ja väljaveo, raielangi puhastamise viiside ning puistu koosseisu ja täiuse kohta;

(2) Kaitseala valitseja nõusolekuta on piiranguvööndis keelatud ehitiste, kaasa arvatud ajutised ehitised, püstitamine. Kaitseala valitseja lähtub ehitise püstitamiseks loa andmisel või loa andmisest keeldumisel ala kaitse-eesmärkidest.

§ 16. Vajalik tegevus

Piiranguvööndis on poollooduslike koosluste esinemisaladel nende ilme ja liigikoosseisu säilimise tagamiseks vajalik rohu niitmine, loomade karjatamine ning puu- ja põõsarinde harvendamine.

5. peatükk RAKENDUSSÄTE

§ 17. Kehtetuks tunnistamine

Tunnistada kehtetuks:

1) Vabariigi Valitsuse 24. jaanuari 2001. a määrus nr 39 "Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskirja ja välispiiri kirjelduse kinnitamine" (RTI, 31.01.2001, 13, 61);

2) Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2005 määrus nr 321 "Vabariigi Valitsuse 24. jaanuari 2001. a. määrus nr 39 "Nehatu looduskaitseala kaitse-eeskirja ja välispiiri kirjelduse kinnitamine" muutmise muutmine" (RT I 2005, 71, 556).

¹ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 305, 08.11.1997, lk 42–65; L 236, 23.09.2003, lk 667–702; L 284, 31.10.2003, lk 1–53) ja nõukogu direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 103, 25.04.1979, lk 1–18; L 291, 19.11.1979, lk 111; L 319, 07.11.1981, lk 3–15; L 233, 30.08.1985, lk 33–41; L 302, 15.11.1985, lk 218; L 100, 16.04.1986, lk 22–25; L 115, 08.05.1991, lk 41–55; L 164, 30.06.1994, lk 9–14; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 223, 13.08.1997, lk 9–17; L 236, 23.09.2003, lk 667–702).

² Kaitseala on moodustatud ENSV Ministrite Nõukogu 11. juuli 1957. a määrusega nr 242 «Abinõudest looduskaitse organiseerimiseks Eesti NSV-s» (ENSV Teataja 1957, 14, 125) kaitse alla võetud Nehatu soo botaanilis-zooloogilise keeluala baasil. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k «Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri» lisa 1 punkti 1 alapunktist 66 ja punkti 2 alapunktist 498 jääb Nehatu looduskaitseala Väinamere linnu- ja loodusale, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele ja arvestada Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi.

³ Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴ Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil Eesti põhikaardi (möötkava 1:10 000) alusel, kasutades maakatastri andmeid seisuga oktoober 2006. a. Ala kaardiga saab tutvuda Läänemaa keskkonnateenistuses, Keskkonnaministeeriumis, Riiklikus Looduskaitsekeskuses, Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuses ning Maa-ameti veebilehel maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).